

Õiguskantsler

Andres Ojanurm
andres.ojanurm@gmail.com

Teie 18.06.2026 nr

Meie 17.09.2026 nr 6-4/261614/2607656

Välireklaami paigaldamise eeskiri

Lugupeetud Andres Ojanurm, Andero Põllu ja Tanel Tamm

Soovisite, et õiguskantsler kontrolliks, kas Väike-Maarja Vallavolikogu 27.05.2026 määruse nr 5 „[Välireklaami paigaldamise eeskiri](#)“ (edaspidi: eeskiri) § 2 lõike 2 punkt 7, § 3 lõiked 4 ja 6 ning § 6 lõike 4 punkti 3, 8 ja 9 on kooskõlas [Eesti Vabariigi põhiseadusega](#) ja seadusega.

Kontrollisin eeskirja § 2 lõiget 2 tervikuna ja tegin vallavolikogule ettepaneku viia selle lõike punktid 5, 6 ja 7 seadusega kooskõlla (vt lisa).

Leian, et eeskirja § 3 lõige 4 ja § 6 lõike 4 punktid 3, 8 ja 9 ei ole teie avalduses toodud põhjusel („esteetika ja sobivuse ebamäärased kriteeriumid“) seadusega vastuolus.

Eeskirja § 3 lõige 4 sätestab: „Reklaam peab oma välisilmelt sobima avalikku ruumi, vastama heale tavale ja olema esteetiliselt sobiv.“

Eeskirja § 6 lõike 4 punktide 3, 8 ja 9 kohaselt võib välireklaami paigaldamise loa andmisest keelduda:

- kui kavandatud reklaam ei sobi vallaruumi või hoone arhitektuurilise stiili ja värvilahendusega või on proportsionaalselt sobimatu ümbritseva keskkonnaga (p 3);
- kui reklaam ei sobi oma mõõtmetelt, kujunduselt või materjalidelt antud keskkonda (p 8);
- muudel põhjendatud juhtudel (p 9).

RekS § 13 lõike 1 kohaselt võib valla- või linnavolikogu kehtestada määrusega välireklaami paigaldamise eeskirja, millega nähakse ette nõuded välireklaami avalikustamise viisile ja kohale.

Seega võib volikogu kehtestada välireklaamile kujundust puudutavaid nõudeid. [Reklaamiseaduse](#) (RekS) eelnõu [seletuskirjas](#) (lk 12) on öeldud, et kooskõlastamine võimaldab kohalikul omavalitsusel vältida sellise reklaami väljapanekut, mis on linnakujunduslikult sobimatu.

RekS § 3 lõike 4 punkti 1 kohaselt ei tohi reklaam olla vastuolus heade kommete ja tavadega. Seadus sätestab siin nõude, mis väljendab elementaarset ühiskondlikku väärtushinnangut ja vajadust. Et teha kindlaks reklaami vastuolu heade kommete ja tavadega, tuleb hindamisel arvestada konteksti (vt RekS-i eelnõu seletuskiri, lk 7).

Sobivus ja mitesobivus avalikku ruumi või ümbritsevasse keskkonda, esteetiline sobivus, hea tava ja põhjendatud juhtum on määratlemata õigusmõisted. Määratlemata õigusmõistete puhul piiritleb õigusnorm õiguslike tagajärgede eeldused väga üldiselt, s.t puudub üksikasjalik regulatsioon: loetelu või muud juhised (Riigikohtu 13.06.2005 otsus, [3-4-1-5-05](#), p 16). Määratlemata õigusmõistete kasutamine üldaktides (s.t õigusnorme sisaldavates aktides) ei ole iseenesest

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

õigusvastane. Nende kasutamine on põhjendatud juhul, kui tegeliku elu olukordade rohkust ei ole võimalik kasuistlikult kirjeldada.

Riigikohtu üldkogu leidis hiljuti, et mitmeid määratlemata õigusmõisteid sisaldav kirikute ja koguduste seaduse muutmise seadus on põhiseaduspärane (Riigikohtu 08.06.2026 otsus, [5-25-49/36](#), p 54). Kohus ütles muu hulgas järgmist:

„Siiski ei too igasugune selgusetus või tõlgendamisvajadus kaasa seaduse põhiseadusvastasust ning välistatud ei ole määratlemata õigusmõistete kasutamine ega kaalutlusõiguse sätestamine pädeva organi jaoks. Olukord on õigusselgusetu üksnes juhul, kui normide tõlgendamisel tekkinud kahtlusi ei ole võimalik mõistlikult kõrvaldada ka normide eesmärgi ja kujunemislugu, teisi õigusakte, õiguse üldpõhimõtteid jms arvesse võttes ning selline selgusetus takistab seadusest tulenevate kohustuste kindlakstegemist ja täitmist“ (viidatud otsus nr [5-19-38](#), p-d 68 ja 71; 26.02.2025, [5-24-29](#), p 63).

Seaduse põhiseaduslikult nõutav täpsus sõltub reguleeritavast valdkonnast, aga ka sellest, kui intensiivsed on võimalikud põhiõiguslikud riived milline on seaduse kohaldamise kontekstist jms. (Riigikohtu 24.04.2026 otsus, [2-21-12706](#), p 41; vt ka viidatud [Hasan ja Chaush vs. Bulgaaria](#), p 84; Euroopa Inimõiguste Kohtu 13.02.2001 otsus, [Metropolitan Church of Bessarabia jt vs. Moldova](#), 45701/99, p 109). Ühtlasi tuleb arvestada normi adressaatide hulka ([Hasan ja Chaush vs. Bulgaaria](#), p 84) ja seda, kellele norm on suunatud – igapäevase või eeskätt asjakohase ettevalmistusega oma ala asjatundjatele, kes peavad olema võimelised tõlgendamise teel ületama võimalikud ebaselgused või rakendamiskasvused (vt ka Riigikohtu 19.03.2009 otsus, 3-4-1-17-08, p 27; 18.01.2019, [5-18-4](#), p 63).

Riigikohtu seisukoht käib ka määruste kohta ega anna alust hinnata eeskirja § 3 lõiget 4 ning § 6 lõike 4 punkte 3, 8 ja 9 seadusega vastuolus olevateks säteteks. Välireklaami sobivuse avalikku ruumi ja selle esteetilisuse saab liigitada heade kommete ja tavade alla. Kui õigusnormis kasutatakse määratlemata õigusmõisteid, muutub sellise normi rakendamisel oluliseks ka see, et menetlus oleks kohaselt kujundatud ja et normi rakendaja põhjendaks, miks ta määratlemata õigusmõistet just sel viisil kohaldab.

Vallavalitsusel tuleb oma otsustustes selgelt ja piisavalt põhjendada, miks reklaami paigaldamise luba ei anta (vt [haldusmenetluse seaduse](#) (HMS) § 56). Nende põhjenduste õiguspärasust saab vallavalitsus vaidemenetluses (vt HMS [5. ptk](#)) ja halduskohus halduskohtumenetluses (vt [halduskohtumenetluse seadustiku](#) § 158 lg 3) üle kontrollida.

Saadan selle vastuse ka Väike-Maarja Vallavolikogule.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Lisa: õiguskantsleri ettepanek „Välireklaami paigaldamise eeskirja § 2 lõike 2 punktid 2 ja 5-7 ning § 3 lõige 6“